Mapes de Patrimoni Cultural

Diputació Barcelona

Escola Diocesana

Navàs

Ubicació

Comarca:	Bages
Lloc/Adreça:	Carrer Vicenç Vidal, 2. Navàs
Alçada:	363

Coordenades:

Latitud:	41.89991
Longitud:	1.88109
UTM Est (X):	407189
UTM Nord (Y):	4639269

Classificació

Número de fitxa	08141 - 423
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Conjunt arquitectònic
Estil / època:	Contemporani Noucentisme
Segle	XX
Autoria de l'element:	Alexandre Tintoré (arquitecte); Enric Anguera (aparellador)
Estat de conservació	Bo
Protecció	Legal
Tipus de protecció:	BPU
Observacions protecció:	Pla Especial Urbanístic de Protecció del patrimoni i catàleg de béns arquitectònics, històrics i ambientals de Navàs (Bages), 2018, amb el núm. 08.EA. Nivell 3. Parcial
Data aprovació:	dc., 20/02/2019 - 12:00
Accés	Fàcil
Ús actual:	Cultural
Titularitat	Privada
Titular:	7394101DG0379S0001WT
Autoria de la fitxa	Jordi Piñero Subirana
Data de registre de la fitxa:	dt., 07/09/2021 - 09:27

Descripció

Edifici de l'Escola Diocesana de Navàs, que ocupa dues illes de l'eixample al sector est del nucli urbà. Consta d'una edificació en forma de U que genera un pati central. La part de ponent, que dóna al carrer de Vidal Casacuberta, correspon a l'edifici originari, que s'ha prolongat amb un tram d'edificació més moderna a l'angle nord-est. L'edifici originari consta de planta baixa més un pis. És una construcció de mitjans de segle XX que adopta un estil clàssic d'influència noucentista.

La façana principal, encarada vers ponent, presenta una composició totalment simètrica amb un cos central remarcat per un frontó triangular i una ala a cada banda d'extensió considerable. Tota la façana desenvolupa un ritme de finestres a ambdues plantes, quadrades les del pis superior i de proporcions verticals les inferiors. El cos central, lleugerament sobresortint, és destacat amb un relleu en forma de timpà que representa la figura de sant Josep treballant com a fuster i un àngel a cada costat i, a sota, amb un finestral tripartit amb ampit corregut. La façana nord segueix el mateix llenguatge compositiu, amb una portal central més senzill. Els paraments són arrebossats i pintats de color blanc, i els elements que destaquen queden pintats de color carbassa. Una cornisa al mig de la façana divideix tot el perímetre de l'edifici.

A l'angle sud-oest l'edifici esdevé la residència del director. La façana que mira cap a la zona del pati ha estat singularitzada amb un balcó-tribuna sostingut sobre quadre grans mènsules i amb coberta. La resta de façanes interiors que donen al pati estan composades amb una repetició d'obertures de proporcions quadrades a ambdues plantes, trencada només per algunes portes d'accés al pati.

Observacions:

Altres denominacions: Casal de Jesús Obrer

Història

L'Escola diocesana ha estat al llarg dels anys de la seva existència una institució amb un gran arrelament a Navàs i pionera en l'ensenyament professional més enllà d'aquesta població. El promotor va ser Vicenç Vidal Casacuberta, empresari tèxtil fill del fundador de la colònia Vidal i vinculat a múltiples iniciatives catalanistes i catòliques.

El 1945 va crear la Fundació del "Patronat Vidal per a la Joventut Obrera". L'any següent es van adquirir els terrenys per al futur casal i el 27 de juliol de 1949 es va col·locar la primera pedra del casal. L'arquitecte va ser Alexandre Tintoré, i l'aparellador, Enric Anguera. Els constructors foren Jaume i Josep Pons. El 9 d'octubre del 1949 es va fer la benedicció del camp de bàsquet, que va ser el primer equipament que va funcionar. En aquesta primera etapa (1945-1951) l'escola va estar sota la fundació del Casal Jesús Obrer i era destinada als joves d'Acció Catòlica de la població.

La segona etapa és la que correspon a l'escola d'orientació professional parroquial (1951-1956). El 5 de juny del 1951 Vicenç Vidal va proposar a Lluís Badia Torras perquè es fes càrrec de l'escola el curs següent. El setembre l'edifici i el mobiliari ja estaven a punt per començar les tasques de formació i a Lluís Badia se li assignava com a habitatge el pis de sobre la capella. El 14 d'octubre del 1951 es va fer la benedicció de la meitat de l'ala oest del Casal amb les diferents dependències: pis, capella, sala d'actes, sala de jocs, biblioteca i l'aula. L'escola va iniciar la seva activitat el curs 1951-1952.

Una vegada acabada la primera ala de l'edifici, el novembre del 1951 començaren les primeres classes a l'Escola d'Orientació Professional. Eren classes bàsicament nocturnes i cursets de formació tècnica i humana per als joves aprenents. El curs 1952–1953 s'organitzaren per primera vegada cursets tèxtils, els quals van continuar durant molts anys. El curs 1954-1955 es van establir plans d'estudis propis per a les especialitats de mecànica, fusteria i tèxtil. També es van començar a impartir estudis comercials, entre altres. En aquesta època es comença a denominar "Escuela Diocesana Profesional". El 6 de gener del 1955 es va inaugurar la zona de la sala de jocs. El 25 de juliol del 1955 es va crear "L'obra Diocesana de l'Escola de Formació Professional" del bisbat de Solsona, que es trobava a càrrec del bisbe Vicenç Enrique i Tarancón, i estava situada en l'edifici que el Patronat Vidal havia cedit a l'Obra Diocesana.

La tercera etapa comença amb la inauguració de l'Escola Diocesana de Formació Professional (1956-1971). Entre el curs 1956-1957 es va inaugurar l'ala nord de l'edifici. Aleshores es van engegar els primers tallers. Les aules dels tallers es trobaven a la planta baixa i els pisos a la primera. Un pis era per al director i l'altre per a un professor de titulació superior.

El 6 d'octubre del 1957 va morir a Barcelona el fundador, Vicenç Vidal i Casacuberta. El curs 1958-1959 es començaren a impartir els estudis d'Oficialia. L'11 de febrer del 1960 es va promulgar el decret del ministeri que reconeixia l'escola i l'autoritzava a impartir les especialitats d'ajustador, torner, filador i teixidor. El 18 de juliol del 1960 es va inaugurar la pista de bàsquet cimentada. El curs 1961-1962 es van ampliar els estudis amb la Iniciació Professional (de 12 i 13 anys). El patronat Vidal fa donació dels locals i terrenys al Bisbat de Solsona. L'1 de setembre del 1963 es van inaugurar nous tallers i es va ampliar l'edifici. Van assistir a l'acte el bisbe i altres autoritats.

En el curs 1964-1965 l'escola va rebre el reconeixement per a poder impartir el nivell de "Maestria Industrial" en les branques de mecànica i tèxtil. El curs 1965-1966 es van estrenar noves aules i laboratoris en l'edifici continuació de l'ala nord. El curs 1967-1968 l'escola va impartir el Batxillerat Elemental en el marc del Col·legi lliure Adoptat, secció masculina. I es va iniciar la primera residència escolar en un pis. El 10 de gener del 1969 es van autoritzar nous estudis de la branca elèctrica, instal·lador i bobinador. El curs 1969-1970 es van ampliar els tallers i es va construir cuina i menjador equipat per a 200 alumnes. El curs 1970-1971 es va obrir la nova residència, situada a Cal Vidal a l'antic Casal de la Dona, amb una capacitat de 140 alumnes. El 31 de juliol del 1971 s'autoritzava a l'escola impartir estudis de Maestria Elèctrica.

La següent etapa s'inicia com a Escola Tècnico-Professional Diocesana (1971-2000). El curs 1971-1972 l'escola va ser autoritzada com a Centre Experimental de Formació Professional per als nous plans d'estudis. Per primera vegada s'acceptaren noies. L'adscripció de l'escola passà de Vic a Manresa, i canvià la denominació. A partir d'aquest moment passà a anomenar-se Escola Tècnico Professional Diocesana. S'iniciaren les especialitats de Química i Administrativa. El curs 1974-1975 va néixer l'Associació de Pares i es va posar en marxa el Segon Grau de Formació Professional. El 20 de gener de 1976 es va obtenir la classificació definitiva de l'Escola com a Centre Homologat de 1r i 2n Graus de Formació Professional. El curs 1977-1978 es van iniciar estudis d'una nova especialitat, l'Electrònica.

El curs 1978-1979 s'extingiren els estudis de la branca de Química. El curs 1983-1984 es modificaren els plans d'estudis del primer curs per oferir un híbrid denominat Metall – Automoció. El curs 1984-198 es van iniciar de forma regular cursets per a l'INEM com a centre Col·laborador, destinats a joves en atur. El 5 d'octubre del 1986 es va retre homenatge a Lluís Badia i Torras, primer director i impulsor de l'escola amb motiu de la seva jubilació. Hi assistiren el Conseller d'Ensenyament, Joan Guitart i Agell, i el cardenal Vicenç Enrique i Tarancón entre d'altres autoritats.

El 22 de desembre del 1988, es va inaugurar una nova residència escolar, en aquest cas dins del recinte escolar, amb una capacitat per a 54 alumnes. És la tercera que tenia l'escola. El curs 1989-1990 es va iniciar el primer curs de Formació Professional en règim rotatori per anar adaptant els continguts educatius a la futura reforma de l'ensenyament. Al novembre del 1990 es van impartir per primera vegada cursets del

Fons Social Europeu sobre Autòmats Programables. El juny del 1991 es començaren les obres d'ampliació i remodelació de l'escola sobre l'antic taller tèxtil, que s'inauguraven l'any següent. Es construïren 1.000 metres quadrats per a noves aules i laboratoris de cara a la reforma educativa. El curs 1992-1993 s'ampliava el laboratori de química per doblar la seva capacitat. Aquest fou el darrer curs que s'impartien ensenyaments del Tèxtil. L'escola assumia el màxim d'alumnes de la seva història, 667. Es va restaurar la façana principal i es va adaptar la planta superior de la zona de tallers. El curs 1995-1996 es va extingir tota la Formació Professional de primer grau, a la vegada que s'implantava el 4rt curs d'ESO. El curs 1997-1998 s'implantaren totalment els ensenyaments d'ESO. El curs 1998-1999 començaren els estudis de Programes de Garantia Social. Per la Fira de Primavera es repartia el primer butlletí de l'escola Aula Informació. El 27 de juliol del 1999 es celebraven els cinquanta anys de la col·locació de la primera pedra.

La darrera etapa de l'escola s'inicia l'any 2000. La denominació del centre passa a ser Escola Diocesana. En el curs 2000-200 es celebrava el cinquantè aniversari de la fundació de l'escola i es va publicar el llibre dedicat a la història d'aquest centre educatiu, obra de Josep M. Badia, historiador, professor de l'escola i fill de qui en va ser el primer director.

Bibliografia

BADIA, Josep M. (1988). "Navàs". *Història del Bages*, Volum II. Edicions Parcir. Manresa, p. 174.

BADIA, Josep M. (2000). *Navàs. Història en imatges 1890-1975*. Angle Editorial. Manresa, p. 58-60.

BADIA, Josep M. (2001). *Escola diocesana de Navàs. 50 any fent futur amb la formació professional*. Col·lecció monogràfics, 23. Centre d'Estudis del Bages; Escola Diocesana de Navàs; Manresa.

Enllaços d'interès:
Web Escola Diocesana de Navàs

ESCOLA DIOCESANA DE NAVÀS
CASAL JESUS OBRER